

"הרגשתו כמו דריימוס!"

כשב"ג 48 קולות הקואליציה הממוש"טרת, נגד 39 קולות (מפ"ם, חירות, ליברלים ומק"י) הוררו מסדר היום הצעות יתיקון מתונות ביותר, כרוח ביקורתו של השופט לגדו לחוק.

● על שיקרי ב"ג

אפשר שאילו לאחר פסקדין בית-המישפט העליון היתה קמה תנועה ציבורית להגשמת ההכרעות של מפ"ם והקיבוץ הארצי, של אנשי אתגר ודברים כיר"ב שנקתבו ונאמרו בהור"מ ניות שונות — לא היה ב"ג מעז להתעקש כפי שהתעקש בכנסת אפילו נגד העברתן של הצעות מתונות ביותר אל ועדת-החוקים שמישפט של הכנסת. אפילו מתונים שאינם מרכיב לה

לוק על ב"ג הביעו תימהונם על התע"קשות וזו בכנסת, ברמזם על אפשר ריות שהיו לו להתמקח על הצעות אלו בוועדה, ובסופו של דבר להפעיל את הרוב הקואליציוני במליאת הכנסת...

מפי חברי-הכנסת (של מפ"ם) יעקב ריפטי, אמה תלמי וויקטור שטייטוב, שביקרו אצלי למחרת הדין בכנסת, שמעתי כי היה זה אחד המאבקים הפרלמנטאריים רכי הרושם ביותר (המשך בעמוד 25)

האשמת אורח לפי שיקולים של סכרי, או לא סכרי; עתה, לאחר פסקהדין, על שתי גירסותיו, ציין עד כמה יסוד ה"סכירות" הינו יסוד קנה רצון ואין לאסור אדם אפילו ליום אחד על בסיס רעוע זה. הצעותיו במכתבו היו: (א) פטיציה של אישי-הציבור, (ב) פטיציה של המונים לנשיא המדינה למתן חנינה ו/או לביטול ההרשעה.

העובדה שאיש כמוני — חבר מפא"י מובהק — ואנשי מן היסוד' כעד חנינה, נותנת תיקווה שפעולה ציבורית כזו תצליח ותביא את התוצאות המקוות. כתב חיים נעמן. כרם, דבר מן הדברים הנ"ל לא נעשה.

מה איפוא פירושו המעשי של לא נלא ולא נשקוט ולא נירגע עד שתצא לאור מלוא צידקתו? — האם פירושו הוא כי יניחו לי להמשיך לשבת בשקט בכלא ועולם יהיה כמינהגו נוהג עד בוא יום צאתי לחופשי, והזמן במרוצתו יכסה על הנבלה שנעשתה לי, לבניתי, לחברי בקיבוץ ולרביסדרים חברים וידידים אשר נטלו חבל ביטורים ובהרגשת העוול המשוע?

אומנם, אין לומר כי לא אירע דבר בנידון בתקופה הנסקרת. היתה מערכה בכנסת על תיקון חוקי-החוקים המדינה.

כרנון וכגירסת השופט ויתקון, בצירוף תגובות העיתונות, והארה מתאימה לגבי הפרשה כולה.

חשיבותה של חוברת מעין זו רבתה, תוכנו נוכח מאמצי הש.ב. לזרות חול בעיני הבריות, לטשטש את משמעותו האמיתית של פסקהדין ולהשריש בהכרת הציבור תמונה המסלפת את תוכנו, רוחו ומגמתו של פסקהדין, על שתי גירסותיו. הדבר לא נעשה.

הדברים שנכתבו בעיתונים על הת"מוטטות בניידקלפים שהוקם ברוב עמל וברוב הוצאות על-ידי הש.ב. על סופן של ההצהרות היומרניות המפורסמות של ראש הש.ב. בהתחלת הפרשה, על משמעות פסקדין חיפה לאור פסקדין ירושלים. על המסקנות הנובעות מכל אלה לגבי חוקי-החוקים המדינה, וכיות-האזרח וכו' — מן הצורך היה שיוכחו לציבור באמצעות אסיפות-הסברה. רבים כרחבי התנועה וכציבור הרחב היכו למערכה הסכרית מעין זו — ולא באה.

שבועיים לאחר פירסום פסקהדין של בית-המישפט העליון פנה במכתב אל מרכז מפ"ם ידידי הוותיק עורך הדין חיים נעמן, בהזכירו כי עור כומן שהעניין היה בדרגת עירעור פירסם הוא בדבר רשימה נגד החוק המאפשר

עות הביקורת החמורה שמתח בית המישפט העליון על שופטי בית המישפט המחוזי.

● על האינטרס הציבורי

שעה שניידון חוקי-החוקים הינה בכנסת, כ"1957, מצא שר המישפטים דאו, פינחס רוזן, להרגיע את מבקרי החוק הקטלני באומרו, כי קשה לכמה מחברי-הכנסת לסמוך על התכונה של התביעה הכללית. בסופם של דברים יש לסמוך על התכונה של השופט.

אומנם לפני כן הודה מר רוזן כי על-פי חוק זה אפשר יהיה להאשים אדם באשמות שכדי לצאת זכאי ברין מהן יהיה צורך להוכיח רברים שכ מעט איאפשר להוכיח אותם. והנה בא פסקדין שופטי בית-המישפט המ"חוזי בחיפה והוכיח עד כמה מסוכן ה"דבר להפקיד חוק קטלני בידי שופטים רגילים ולסמוך על תבונתם...

כתב ע"ן החשטר (27.9) למחרת פסקדין ירושלים: עם מתן גזר-הדין בבית-המישפט העליון בירושלים וחוות-דעתו הנפרדת של השופט ד"ר א. ויתקון עבר אחרון כהן, מבחינה פורמלית, מחצית הדרך, ומבחינה מהותית יותר ממחצית הדרך. לקראת זיכוי המלא. אנו לא נלא מלתבוע את זיכוי המלא, אנו לא נשקוט ולא נירגע עד אם ייצא לאור מישפטו.

עלי לציין בצער, כי בעוד המערכה על שינוי חוקי-החוקים המדינה נמשכת — החלק הראשון של אותה הכרזה (על איישהלמה עם הרשעתי ועל המאבק להתזרת חירות) אינו מקויים. אין אני רן בדבר מנקודת-ראות ענייני האישי. מבחינה זו אשא את מנת גורלי, ואלה אשר חשבו להביא את מנת עלי ועל פועלי ומאבקי, יזכחו כי אחזיק מעמד בראש מורם וברוח נכונה ככל אשר אירע יידרש. מנת היטורים והסכל אשר נפלו בחלקי עוררו וגייסו בי עתודות של כוח, שאני מקווה כי יעמדו לי גם להבא.

לאחר כל שעבר עליי אני מרגיש עצמי מלא רוח-מילחמה, כשעיקר שאיפתי אינו לזכות מחדש בחירותי

המקובלות בהליכים פליליים. ביקורת מוחצת זו, שמתח שופט בית-המישפט העליון על חוקי-החוקים המדינה, עוררה תשומת-לב מובנת בכל חוגי הציבור הישראלי. כל העיתונים, ללא יוצא מן הכלל, עמדו על משמעותה רבת-המשקל של ביקורת זו. אפילו דבר כתב במאמר המערכת, כי הערת השופט לגדו כעניין זה מחייבת את השליטנות לתת דעתם מחדש על ניסוח סעיף זה כחוק.

● על דעת הקהל

בסגישה עם חברים הבעתי את שימחתי על שבמחיר יסוריי הושגה הבנת הציבור הרחב עד מה חוקי-החוקים המדינה, בצורתו הנוכחית, אות קלון הוא וסכנת-אימים לרמוקטיה הצעירה שלנו.

לפי מה שטופר לי על הערכות והילכידות בציבור ואף בחוגי הכנסת, קשה היה להניח, כי לאור פסקדין כנ"ל ימשיכו להחזיקי ככלא, כאשר אף לדעת השופטים שאישרו חלק מהרשעתי ברין. אשמת" היא תוצאת אותו סעיף בחוק. שהגיגו ומוסריותו נפסלו בצורה חר"משמעית כל-כך על ידי אב בית-המישפט העליון שדן בעירעורי.

קשה היה לתאר כי דעת-הקהל תשלים עם המשכת החוקתי ככלא. שאלה זו הידררה בעיתונים, למן חרוח ועד קול-העם. כל אדם ישר ואובייקטיבי ראה בפסקדין בית המישפט העליון, על שתי גירסותיו, זיכוי מוסרי שפעשה למיותר את המשכת המערכה במישור המישפטי. מה עוד שעירעור נוסף לעול היה להימשך שוב זמן רב — אולי אפילו כמשך הזמן שנשאר לי לשבת בכלא לפי פסקהדין החדש — ולהביא שוב את הפרשה כולה בסד ה"סוביידיצה" המפורסמת.

מתוך שיקולים אלה הסכמתי שלא להמשיך את המערכה במישור המישפטי, בהאמיני כי תועבר למישור אחר — למישור הציבורי-פוליטי, הן כביטוי לאישהלמה עם עצם ההרשעה שבפסקדין הרוב וולוא גם הרשעה מצומצמת ומרוכזת מאוד) והן כרי

"בהופעתו בכנסת עשה בן-גוריון להטוט שכל כיים היה מתקנא בו... הש.ב. מעשיך לזרות חול בעיני הבריות... זעם העם' המבוים, ההשמצה המודלפת..."

האנושית כי אם לזכות כנצחון האמת והצדק. לא מבחינתי האישי אני דן, איפוא, כי אם מבחינת האינטרס הציבורי.

הכרזות שאין מגשימים אותן, הנוק שבהן רב יותר מאשר בהשלמה שבשתיקה. כאשר רובר בשעתו על הקמת ועד ציבורי להנהלת מערכה זו, הכרזה באותו רומאן אפל שבין הש.ב. לבני, אמרו שאין לנהל מאבק ציבורי כל עוד בית-המישפט העליון לא אמר את דברו. מאז ה"26 בספטמבר בטל נימוק זה, כשם שבטל נימוק ה"סוביידיצה", משוחלט לא להמשיך במערכה במישור המישפטי.

עם מתן פסקהדין של בית המישפט העליון דובר על פירסומו (בחוברת) בגירסת השופטים לגדו

להחזיר לי ללא ריחוי את חירותי, שהמשכת גזילתה גם אחרי פסקהדין החדש, האבסורד והעוול שכבר זועקים לשמיים.

עלי להודות עתה, כי אילו ידעתי שעם הפסקת המערכה המישפטית לא תתנהל למעשה כמעט כל מערכה במישור הציבורי-פוליטי — לא הייתי נותן הסכמתי להפסקת המאבק.

העובדה שבית-המישפט העליון ראה אפשרות להחזיר את פירסום פסק דינו כמעט כולו (בהשמטת שמות דברים מועטים אחרים, שהשמטתם אינה גורעת משהו מהותי) הרי היא מעידה כמאה עדים, כי רק תוך שימוש שרירותי בנימוקי "ביטחון" הוטל איפול על מהלך המישפט ועל פסק הדין בבית-המישפט המחוזי, ונגמעת מהציבור האפשרות להביץ את משמ

אהרן כהן בביתו אחרי השחרורו, מסוכן להפקיד חוק קטלני בידי שופטים...